INTERNATIONAL JOURNAL OF STATISTICAL ANALYSIS

ISSN: 2690-2265
ACCEPTED: 29.09.2026
PUBLISHED: 30.09.2026

The importance of state programs aimed at developing interethnic relations in the activities of national cultural centers in Uzbekistan

Nurullayeva N.K.

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Ma'mun University.

Karimov Asadbek Bekdurdi o'g'li

2nd-year Master's student in History, Ma'mun University.

Abstract

This article examines the role and significance of state programs aimed at developing interethnic relations in the activities of national cultural centers in Uzbekistan. It analyzes organizational and legal mechanisms aimed at preserving the cultural heritage, languages, traditions, and customs of different ethnic communities and strengthening interethnic harmony and tolerance. Particular attention is paid to the ways in which state programs support the organizational, cultural, and educational activities of national cultural centers, facilitate cultural events, involve young people in the preservation of national values, and promote intercultural dialogue. The study demonstrates that national cultural centers serve as important practical institutions contributing to the implementation of state policy in the field of interethnic relations and strengthening social cohesion.

Keywords

interethnic relations, national cultural centers, state programs, interethnic harmony, tolerance, cultural diversity, national values, public policy, cultural heritage, civil society.

O‘zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlarining milliy-madaniy markazlar faoliyatidagi ahamiyati

Nurullayeva N.K., т.ф.н., доцент, Маъмун Университети.

Karimov Asadbek Bekdurdi o‘g‘li, Tarix yo‘nalishi 2-bosқich magistranti,

Ma’mun Universiteti.

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivoj-lantirishga qaratilgan davlat dasturlarining milliy-madaniy markazlar faoliyatidagi

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

ISSN: 2690-2265
ACCEPTED: 29.09.2026
PUBLISHED: 30.09.2026

o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Mamlakatda turli millat va elat vakillarining madaniy merosi, tili, urf-odatlari va an’analarini asrab-avaylash, millatlararo totuvlik va bag‘rikenglik muhitini mustahkamlashga qaratilgan tashkiliy-huquqiy mexanizmlar ko‘rib chiqiladi. Davlat dasturlari orqali milliy-madaniy markazlarning moddiy, tashkiliy va ma’naviy faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, madaniy tadbirlarni tashkil etish, yoshlarni milliy qadriyatlarni asrash jarayoniga jalb qilish hamda madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish imkoniyatlari yoritiladi. Tadqiqot natijalari milliy-madaniy markazlar davlat siyosatining amaliy ijrochilaridan biri sifatida jamiyatda millatlararo hamjihatlikni mustahkamlashga xizmat qilayotganini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: millatlararo munosabatlar, milliy-madaniy markazlar, davlat dasturlari, millatlararo totuvlik, bag‘rikenglik, madaniy xilma-xillik, milliy qadriyatlar, davlat siyosati, madaniy meros, fuqarolik jamiyati.

Kirish. O‘zbekistonda tarixan turli millat va elat vakillari o‘zaro hamkorlik va qo‘shnichilik munosabatlarida yashab kelgan. Bugungi kunda mamlakatning ijtimoiy tarkibidagi etnik va madaniy xilma-xillik jamiyat hayotining muhim xususiyatlaridan biri hisoblanadi. Bunday sharoitda millatlararo totuvlikni ta’minlash, turli madaniyat va an’analarni hurmat qilish hamda fuqarolarning teng huquqliligini ta’minlash davlat siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida namoyon bo‘ladi.

Millatlararo munosabatlarni rivojlantirish jarayonida davlat tomonidan qabul qilinayotgan konsepsiyalar, dasturlar va boshqa tashkiliy-huquqiy hujjatlar muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu hujjatlar milliy-madaniy markazlarning faoliyati uchun zarur tashkiliy shart-sharoitlarni shakllantirish, ularning madaniy-ma’rifiy loyihalarini qo‘llab-quvvatlash va turli millat vakillari o‘rtasidagi muloqotni rivojlantirishga yo‘naltiriladi. Milliy-madaniy markazlar esa davlat siyosatining jamiyatdagi amaliy ifodasini ta’minlovchi institutlardan biri hisoblanadi. Ular milliy madaniyatni asrash, ona tilini rivojlantirish, urf-odat va an’analarni targ‘ib qilish bilan birga, boshqa millat vakillari bilan madaniy hamkorlikni rivojlantirish imkonini beradi.

Materiallar va metodlar. Tadqiqotda O‘zbekiston Respublikasida millatlararo munosabatlar sohasiga oid normativ-huquqiy hujjatlar, davlat dasturlari, ilmiy

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

ISSN: 2690-2265
ACCEPTED: 29.09.2026
PUBLISHED: 30.09.2026

adabiyotlar, tahliliy materiallar va milliy-madaniy markazlarning faoliyatiga oid ma’lumotlar o‘rganildi. Tadqiqot davomida tizimli tahlil, tarixiy-qiyosiy yondashuv, hujjatlarni kontent-tahlil qilish, umumlashtirish va ilmiy kuzatuv metodlaridan foydalanildi. Davlat dasturlarining asosiy yo‘nalishlari va ularning milliy-madaniy markazlar faoliyatiga ta’siri o‘zaro bog‘liqlikda tahlil qilindi.

Natijalar. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishga qaratilgan davlat siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biri milliy-madaniy markazlarning faoliyatini qo‘llab-quvvatlash hisoblanadi. Bunday markazlar turli millat va elatlarning madaniy o‘ziga xosligini saqlash bilan birga, ularning umumjamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta’minlashga yordam beradi.Davlat dasturlarining milliy-madaniy markazlar faoliyatidagi ahamiyatini bir nechta yo‘nalishda ko‘rish mumkin.

Birinchi yo‘nalish — tashkiliy-huquqiy qo‘llab-quvvatlash. Davlat tomonidan yaratilgan huquqiy mexanizmlar milliy-madaniy markazlarning qonuniy faoliyat yuritishi, madaniy va ma’rifiy tadbirlarni amalga oshirishi uchun muhim asos bo‘lib xizmat qiladi.

Ikkinchi yo‘nalish — madaniy merosni saqlash va rivojlantirish. Milliy-madaniy markazlar o‘z millatiga xos folklor, musiqa, raqs, adabiyot, urf-odat va an’analarni asrab-avaylashga qaratilgan tadbirlarni tashkil etadi. Davlat dasturlari doirasidagi qo‘llab-quvvatlash ushbu faoliyatning muntazamligini ta’minlashga yordam beradi.

Uchinchi yo‘nalish — madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish. Milliy bayramlar, festivallar, ko‘rgazmalar, konferensiyalar va ijodiy uchrashuvlar turli millat vakillarining o‘zaro muloqot qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

To‘rtinchi yo‘nalish — yoshlar bilan ishlash. Milliy-madaniy markazlarning yoshlar ishtirokidagi loyihalari milliy qadriyatlarni yosh avlodga yetkazish, ularning madaniy xilma-xillikka hurmatini shakllantirish va ijtimoiy faolligini oshirishga xizmat qiladi.

Beshinchi yo‘nalish — axborot va media faoliyati. Zamonaviy axborot texnologiyalari orqali milliy-madaniy markazlarning faoliyati haqida keng jamoatchilikka ma’lumot yetkazish, milliy madaniyat namunalarini targ‘ib qilish va

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

ISSN: 2690-2265
ACCEPTED: 29.09.2026
PUBLISHED: 30.09.2026

turli madaniyatlar o‘rtasidagi muloqotni kengaytirish imkoniyati paydo bo‘lmoqda.

Muhokama. Davlat dasturlarining milliy-madaniy markazlar faoliyatidagi ahamiyati faqat moliyaviy yoki tashkiliy ko‘mak bilan cheklanmaydi. Ularning muhim jihatlaridan biri turli millat vakillarining o‘z madaniy o‘zligini saqlagan holda yagona fuqarolik makonida faol ishtirok etishi uchun shart-sharoit yaratishdir. Milliy-madaniy markazlar faoliyati orqali madaniy xilma-xillikni jamiyatning ijtimoiy boyligi sifatida namoyon qilish mumkin. Bunda milliy madaniyatlarni bir-biriga qarama-qarshi qo‘yish emas, balki ularning o‘zaro aloqasi va umumiy qadriyatlarini namoyon etish muhimdir. Shuningdek, zamonaviy bosqichda milliy-madaniy markazlarning raqamli kommunikatsiya imkoniyatlaridan foydalanishi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar, videoplatformalar, podkastlar va internet nashrlari orqali milliy madaniyatga oid materiallarni keng auditoriyaga yetkazish mumkin.

Davlat dasturlarining samaradorligini oshirishda milliy-madaniy markazlarning tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash, hududlardagi markazlar o‘rtasidagi tajriba almashinuvini kengaytirish, yoshlar va ta’lim muassasalari bilan hamkorlikni kuchaytirish muhim yo‘nalishlar sifatida qaralishi mumkin.

Xulosa. O‘zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlari milliy-madaniy markazlarning faoliyatini tashkil etish va rivojlantirish uchun muhim institutsional asoslardan biri hisoblanadi. Ushbu dasturlar orqali milliy madaniyat, til, urf-odat va an’analarni saqlash, madaniy-ma’rifiy tadbirlarni rivojlantirish hamda turli millat vakillari o‘rtasidagi muloqotni kengaytirish uchun imkoniyatlar yaratiladi.

Milliy-madaniy markazlar esa ushbu siyosatning amaliy darajadagi muhim ishtirokchisi sifatida faoliyat yuritib, madaniy xilma-xillikni namoyon etish va millatlararo muloqotni rivojlantirishga hissa qo‘shadi. Kelgusida milliy-madaniy markazlar faoliyatida yoshlar ishtirokini kengaytirish, raqamli texnologiyalardan foydalanishni kuchaytirish, ta’lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlikni rivojlantirish davlat dasturlarining amaliy samaradorligini oshirishga xizmat qilishi mumkin.

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

ISSN: 2690-2265
ACCEPTED: 29.09.2026
PUBLISHED: 30.09.2026

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — Toshkent: O‘zbekiston, 2023. https://lex.uz/docs/6445145

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 15-noyabrdagi PF-5876-sonli “Millatlararo munosabatlar sohasida O‘zbekiston Respublikasi davlat siyosati konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi Farmoni. https://lex.uz/ru/docs/4597684?ONDATE=08.11.2023

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "Umummilliy totuvlikni mustahkamlash va xorijdagi vatandoshlar bilan aloqalarni yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PF-52-son Farmoni, 19.03.2025 y. https://lex.uz/uz/docs/7438955

4. UNESCO. *Universal Declaration on Cultural Diversity*. — Paris: UNESCO, 2001.

5. UNESCO. *Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions*. — Paris, 2005.

6. United Nations. *Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities*. — New York, 1992.

7. Нуруллаева Н.К. Феномен толерантности в Узбекистане: единство в многообразии. Вестник науки и творчества.-2025.-№11. -ISSN 2413-63-95. с.50-53.

8. Nurullaeva N.K. Karimov A. Yangi O‘zbekistonda yoshlar tarbiyasida milliy-madaniy markazlarning o‘rni va istiqbollari. The multidisciplinary journal of science and texnolojy. -VOLUME-6, ISSUE-5, 2026 y.

9. Nurullaeva N.K. Karimov A. Milliy madaniy markazlar – yoshlarda millatlararo totuvlik va fuqarolik madaniyatini shakllantirish omili. Journal of Effective Learning and Sustainable Innovation. -Vol.4 №5 (2026). MAY. 943-950, 2026 y.

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/